

ของที่ระลึก...ทางเลือกใหม่สำหรับจังหวัดราชบุรี

โดย ครูกฤษฎา ยศชรั้ง

หัวหน้าแผนกวิชาเซรามิก

อุตสาหกรรมเซรามิก มีรากฐานจากภูมิปัญญาของคนไทยมานับพันปีเห็นได้จากหลักฐานโบราณคดีในการค้นพบแหล่งผลิตเครื่องถ้วยเซรามิก มาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย สำหรับจังหวัดราชบุรีนั้นพบว่าเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีความยืนยาวมาเป็นเวลากว่า 70 ปี แต่เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับกลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิกจังหวัดราชบุรีแล้ว ศูนย์ต้นแบบผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบเพื่ออุตสาหกรรมเซรามิกจังหวัดราชบุรี ที่มีสถานที่ตั้ง ณ สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ และ พัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิกในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันตกรวมไปถึงภาคใต้ตอนบนของประเทศ (ศูนย์เทคโนโลยีและวัสดุแห่งชาติ.2549: 1-2)

ภาพประกอบ ศูนย์ต้นแบบผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบเพื่ออุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์ และ นายสุเมธ ชัยเลิศวณิชกุล. อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี. 2550-2551 กล่าวในวโรกาสเยี่ยมชมสถานศึกษาสอดคล้องกันว่า “ ของที่ระลึกของจังหวัดราชบุรี ส่วนมากมีรูปแบบเป็น โอ่งมังกรและมีขนาดใหญ่แต่มีราคาสูง วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มีนักเรียน มีผู้เชี่ยวชาญ มีศูนย์ต้นแบบฯอยู่ในสถานศึกษา ขอให้ผลิตของที่ระลึกแบบใหม่ๆที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ให้มีขนาดเล็กแต่เพิ่มมูลค่า และมีความหลากหลาย นักท่องเที่ยวขนาดตัวกลับไปได้สะดวก ที่สำคัญยิ่งต้องให้เกิดความประทับใจในจังหวัดราชบุรีด้วย”

นายสุรศักดิ์ อารมณ์เทวัญ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี . 2550 กล่าวแนะนำว่า ปลาช่อนในลำน้ำแม่กลองที่เคยมีอยู่มาก เป็นอาหารที่มีโปรตีนที่มีคุณค่าสูงต่อร่างกาย บัดนี้บ่นว่าจะหายาก สมควรจะอนุรักษ์และขยายพันธุ์ให้มีคงอยู่ต่อไป ควรจะนำมาเป็นแนวคิดจัดทำเป็นของที่ระลึกทางเลือกใหม่ เพื่อเป็นการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ คงอยู่ยู่คู่ลำน้ำแม่กลองตลอดไป

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระอักษรภาษาจีนเนื่องในวโรกาส
เปิดงานฉลองตรุษจีน ณ เขาวราช กรุงเทพมหานคร ความว่า “ปีฉลู.....มีมีจนา” มีจนาหรือปลาเป็น
สัญลักษณ์ความอุดมสมบูรณ์และความมั่นคง รูปปลาคู่ เป็นมงคลแห่งชีวิตที่เกิดใหม่ เป็น
เครื่องหมายของความสุขสดชื่น และยังใช้เป็นเครื่องป้องกันสิ่งชั่วร้ายและความหายนะอีกด้วย
(เติลินิวส์.2552:3)

ภาพประกอบ

ปลาชี่สกเซรามิค ตกแต่งด้วยเคลือบสีทอง สีมุก และดินขาว

ของที่ระลึกทางเลือกใหม่สำหรับจังหวัดราชบุรี พัฒนาเทคนิคและวิธีการจากภูมิปัญญา
ท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นที่หลากหลาย โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยการหล่อดินเหลวแบบต้น
และแบบกลวง เผาเคลือบที่อุณหภูมิสูง 1200 องศาเซลเซียส ทำให้มีความแข็งแกร่งทนต่อแรง
กระแทกและการกัดกร่อน เป็นอย่างมาก

กระบวนการเซรามิค เริงพานิชย์ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมน้ำดินหล่อแบบ น้ำดิบคอมปาวล์ รหัส PAA ประสมด้วยเฟอร์ริก(FeO_2) 0-9
เปอร์เซ็นต์ เติมนสารโซเดียมซิลิเกรด 0.2 เปอร์เซ็นต์ นำใส่ในหม้ออบคเป็นเวลา 6 ชั่วโมง เพื่อให้การ
ละลายตัวของเฟอร์ริก(FeO_2) สม่าเสมอ

ภาพประกอบ

การทดสอบน้ำดิน และการเคลือบสี เผาอุณหภูมิ 1200

ภาพประกอบ การหล่อแบบต้น

การหล่อแบบกลวง(เหน้าดินออก)

2. การหล่อน้ำดินชั้น (สลิบ)

น้ำดินเหลวใช้ในการหล่อแบบต้น ควรปรับค่า ถ.พ. ที่ 1.65 ระยะเวลาถอดแบบไม่เกิน 5 ชั่วโมง ส่วนการหล่อแบบกลวง (เหน้าดินออก) ควรปรับค่า ถ.พ. ที่ 1.50 - 1.55 ระยะเวลาถอดแบบไม่เกิน 3 ชั่วโมง

3. การตกแต่ง ให้มีความหลากหลาย

กรณีต้องการให้มีเอกลักษณ์ของเคลือบแบบ โอ่งมังกร ใช้สูตรดินผสมเฟอร์ริก (FeO_2) 3 เปอร์เซ็นต์ ถอดแบบแล้วตกแต่งรอยตะเข็บแม่พิมพ์และทาเอ็นโกบดินติดลายด้วยฟู่กันแบน ในขณะที่สถานะดินหมาด ส่วนต้องการตกแต่งสีทอง และสีมุก ควรทำการเผาดิบ (Biscuit Firing)

4. การตกแต่งด้วยเคลือบ

ควรทำการขัดกระดาษทรายละเอียดที่ตะเข็บแม่พิมพ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง จึงทำการเคลือบด้วยการชุบ 4 วินาที กรณีปลาฤดู ภาชนะบรรจุ เครื่องปรุงรสต้องเจาะรูซ้ำ เพื่อป้องกันน้ำเคลือบปิดรู

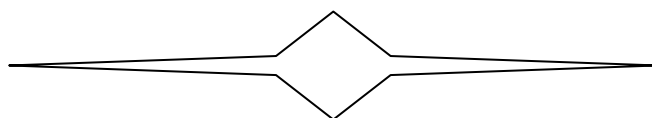
5. การเผาเคลือบ (Gloss Firing)

ชิ้นงานที่ถูกชุบเคลือบแล้ว เพื่อให้เคลือบแก้วติดแน่นอยู่บนชิ้นงานควรเผาตั้งแต่อุณหภูมิเริ่มจุดเตา จนถึง 1200 องศา ขึ้นไฟนาน 15 นาที

6. การเผาตกแต่ง (Decoration Firing)

นำชิ้นงานที่ผ่านการเผาเคลือบแล้วมาล้างน้ำยาล้างจานให้สะอาดผึ่งไว้จนแห้ง นำมาเคลือบมุกด้วยการทา 2 ครั้ง หรือนำมาเขียนสีบนเคลือบด้วยน้ำทอง และนำเข้าเตาเผาอีกครั้งหนึ่งด้วยอุณหภูมิเริ่มจุดเตาจนถึง 900 องศา

ของที่ระลึกทางเลือกใหม่สำหรับจังหวัดราชบุรี ได้นำมาใช้สำหรับเป็นของที่ระลึกในวโรกาสขึ้นปีใหม่และเป็นของระลึกตอบแทนที่นำคณะครูไปทัศนศึกษาดูงานในสถานศึกษาต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี . ศูนย์เทคโนโลยีและวัสดุแห่งชาติ .
รายงานการจัดตั้งศูนย์ ต้นแบบและวัสดุคืบเพื่ออุตสาหกรรมเซรามิกจังหวัดราชบุรี
2. เคลินิวส์ (2551,มกราคม) . “ พระเทพพรราชทานปีถุ..มีัจฉาสุดยอดพรตฤษจีน” . 4
(21658) : 3
3. สุรศักดิ์ อารณทัณ . เป็นผู้ให้สัมภาษณ์,กฤษฎา ยคชรัฐ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี อ.เมือง จ.ราชบุรี เมื่อ 10 พฤษภาคม 2551
4. สุเมธ ชัยเลิศฉกกุล . เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กฤษฎา ยคชรัฐ เป็นผู้สัมภาษณ์
ที่วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี อ.เมือง จ.ราชบุรี เมื่อ 10 พฤษภาคม 2551.
5. วงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พานิชย์ . เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กฤษฎา ยคชรัฐ เป็นผู้สัมภาษณ์
ที่วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี อ.เมือง จ.ราชบุรี เมื่อ 8 มิถุนายน 2550.